Број 285. У Новом Саду, у суботу 18. децембра 1904. Година XXXIX.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом, свецем и данима иза недеље и свеца једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот.
За остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

(Вечерњи лист.)

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Издање „Рада“ деоничарског друштва у Руми.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јована Т. Чавића,
Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Спремајмо се за изборну борбу!

Није то давно било, кад се писало у „Застави“ о продирању Аустрије на Балкан. То не треба да смећемо с ума ни сад, кад се спремамо за изборе посланика за угарски сабор.

То умишљено продирање на Балкан довело је Тису и Хедерварија на министарске столице, да јаком руком запушавају уста незадовољству Угарске према Аустрији. То продирање остало је иза кулиса политичке позорнице, а грмљавина његова добила је одјека у промени пословника саборског. Јаке руке биле су спремне, да свом снагом запуше уста противницима аустријске политике на Балкану. И противници, мађарска опозиција, опазила је издалека лепршање двоглава орла у црно-жутом пољу и начини се лом, каква не памти угарска саборница. Орао хтедне да одлети онамо, за брда она...

Завојевачку политику хтеде да изврши Беч у оном тренутку, кад је Русија заузета великим послом, ратом у Азији и реформама у земљи. У то доба хтеде великонемачка идеја да продире на исток, у земље, у којима мукотрпни Србин живи.

Мађарима није право, да дају новац и крв рођених синова својих за пустоловне прохтеве немачке политике. И зато, не дадоше себи у сабору запушити уста и стадоше — бар за неко време — на пут продирању на исток.

Отуд она грозничава борба због пословника, којим би у часу зачуткали саборску опозицију и изгласали што им треба за умишљено продирање. Отуд с друге стране опет грчевито спајање опозиционих странака саборских. Отуд делимично напуштање владине странке.

Но не треба данас заборављати ни предигру оној комедији, коју је хтео Беч да одигра у будимпештанском сабору.

Угарски краљ, Хабсбурговац, пристаје, да се пепео једнога Ракоција пренесе у Угарску. Чине се за то припреме и већ је све уговорено, само да се изврши.

Нов школски закон, који треба још јаче да притисне народности у Угарској стојао је давно спреман у столу министрову. Чекало се само време, кад треба бацити ову кост омразе међу Мађаре и народности, Мађаре да засите и збуне, а нас да згњече.

О Ракоцијеву пепелу данас више нико не пише. — Школски закон вратио се за неко време у министров сто, а бечка комедија није се одиграла у Будимпешти.

И после свега, Беч нема другога излаза, него очекује нове изборе за угарски сабор. Не мари, што опозиција у сабору онако отворено прети и изазива. Главно му је, што с плановима није истрчао.

И мислите ли, да ће се Беч лако затрчати, па прегазити? Лукава политика не иде лако на гвожђе. Избори ће бити и Беч иде да види. Он чека и нада се...

Извесно је, да ће владина странка овога пута просути силан новац, употребити присилне мере и паприкаш. Свега ће тога бити више но икад. Али је истина и то, да има према себи јаког противника, јачег но икад.

Опозиционе странке су се спојиле. Оне се данас враћају на првобитно становиште Мађара, да се боре у првом реду за слободну и независну Угарску. Заборављају мање важне страначке захтеве и везују се у чврсту фалангу, о коју ће многа глава владина да се разбије.

Ускоци из владине странке чине данас већ групу, с којом се мора рачунати. Ако се прикључи опозиција, зло је по Тису. Ако оде у изборну борбу и владина странка без бечке масти, још је горе по њега.

И у таквим приликама и српска народна радикална странка упустила се у изборну борбу.

Истина је, да је у данашњем друштву овладала велика поквареност и трулеж. Уз то је изборни закон скроз неправедан. Али ови избори не потичу једино из парламентарних последица, они имају много дубљи политички значај. У овим изборима, мора да се чује глас свакога сина ове домовине, па макар тај глас био како ситан.

Сад је прилика, да прикупимо сву снагу, да свакога Србина бирача позовемо на дужност. Нека се не плаши освете и силе. Јер народ је сила. Кад влада види снагу народа, уздржаће се и јака рука пред њим.

Ми смо по броју бирача слаби да побеђујемо у свима изборним срезовима, где нас има. Ал кад сви бирачи листом стану на биралиште, још смо снага, која може на изборном мегдану снажно протестовати.

С владом не можемо и не ћемо. С опозиционим мађарским странкама данас такође не можемо. Ван ако се промену прилике. Са Словацима и Румунима хоћемо и морамо.

Нека нас не буни, ако будемо на избору сами. Још увек ће видети и осетити и влада и опозиција, да нас има.

Р.

Бој руске и јапанске флоте.

Петроград, 16. децембра.

Крв људска обојила је пространу пучину Жутога Мора. Крв се потоком пролива под тврдим зидинама необоривога Порт Артура и на снежним пољанама Манџурије. Али је то мало. Рат је још гладан крви и људскога меса; он тражи још много и много жртава.

И за кратко време пљуснуће река нове крви и она ће понова обојити пучину пространога океана. Зараћене стране устремиле су се једна другој, журе да савладају огроман простор који их раздваја и ускоро ће се сударити.

Где?

То је у Божијој руци. То се још не зна. Али се са извесношћу може закључити да ће крвава позорница страховитог дуела двеју раса бити на пучини Индијскога Океана... Од кад се зна за историју људскога рода на пучини Индиског Океана није било још крвопролића. После овога судара може се рећи: свака стопа на шару земаљском јесте гроб људски и све воде на шару земаљском натопљене су крвљу људском.

Између острва Мадагаскара на афричкој обали и полуострва Малаке, на азијској обали налази се бескрајна пучина Индијског Океана. То су два дела света, који

ПОДЛИСТАК.

СТРАШНА НОЋ У ОЧИ НОВЕ ГОДИНЕ ПРИ ШАМПАЊЦУ.

Антон П. Чехов.

У доба кад се моја прича почиње бејах ја главар неке мале жељезничке станице на југозападу. Можете замислити, какав сам живот провађао у овом далеко од света удаљеном кутићу земље, када на двадесет миља одавде не беше нигде никакве гостионице или куће. У то доба бејах ја још млад, снажан, увек расположен и... будаласт. Једино ми уживање беше посматрање жељезничких (вагона) кола и проклета ракија. Кад би ми се десила прилика да и какву женску прилику угледам тада бих стајао као кип, све док се не би воз сасвим у даљини изгубио. Често сам пио док не би свест изгубио само да би дани и сати неприметно брже пролазили. Ја, који сам одрастао на северу, осећах се у овој степи као на каквом забатаљеном турском гробљу. Свечана, нема тишина, монотоно зујање буба те сјајна месечина у лето, увек утицала је на мене тако да сам увек суморан био.

На станици становаху осим мене и моје жене још три жељезничка чувара и неки глуви телеграфист. Мој помоћник беше млад и сушичав, те је често ишао у град лекару где би више месеца пробавио а зато време сам ја његга замењивао у служби и вукао његову плату. Нисмо имали деце. Гости нам врло ретко у ову пустињу долажаху, па и ја само једанпут у месецу могах ићи у посету мојим колегама, који беху близу мене у служби.

Из тог доба остаде ми једна ноћ живо у памети. Светковали смо нову годину. Седећи при столу с мојом женом, слушах монотоно кучање апарата који се налажаше у соби до нас. Већ пет ракија бејах попио, и подбочивши тешку главу руком, размишљах о мом несносном животу. Моја жена не скидаше очију са мене, тако неког посматрати може само жена, која на читавом свету осим мужа нема више никог. Некад ме љубљаше страсно, попски. Нису је само моје телесне и душевне особине везивале за мене него шта више она љубљаше и моје недостатке, моје грехе, премда сам често према њој врло окрутан био. Само што јој љубав не беше увек таква. Она се мењаше као у жене која је кадра не само заборавити оног, који јој је до јуче најмилији створ био, те коме је дан и ноћ све своје мисли посвећивала, него шта више омрзнути га и показивати своју одвратност према њему, као да су од увек само крвни непријатељи били.

Не мареći за суморност, која ме је свог обузела наумих да нову годину свечано дочекам. Седећи при столу нестрпливо очекивасмо поноћ. За ову прилику сачувасмо две боце правог шампањца. Пет минута пред дванаест почех ја боцу лагано одлепљивати. Не знам само, да ли од тога што сам пио много ракије или што боца беше влажна, у тренутку када леп оде у вис боца ми се измаче из руку и паде на земљу. Брзо је подигох и прстом зачепих те се тако само чаша вина просу.

— Срећна нова година! Срећна нова година! — рекох ја пунећи две чаше. — Пи! — Жена узе чашу и на лицу јој се осу бледоћа.

— Ти си испустио боцу? запита она.

— Да. Па шта онда? —

— То није добро, — рече она, поставши још блеђа у лицу. — То је рђав знак. Значи, да ће нам се у овој години нешто рђаво догодити. —

— Но, — рекох ја, — тако паметна жена па ипак сујеверна!

— Пи! —

— Дао Бог, да ја не погодим! Али нешто се мора десити. —

Не дотакнувши се чаше, подиже се са столице и пође размишљајући прозору. Рекнем још неколико речи у погледу предрасуда, испразних пола боце вина и изидох из куће.

На пољу се у свој својој лепоти распростираше на далеко дивна тиха зимска ноћ. Месец окружен двама сивкастим облачићима, прелажаше управо преко станице, распростирући своју меку нежну светлост на далеко степом, те изгледаше као да нешто очекује. Ја

чине читаву полу земнога шара. На једној и на другој страни налазе се непријатељи чије оружије има да пр суди ко је господар Манџурије и Северне Азије.

Између непријатеља огромно је одстојање; али их страховита мржња приближава све то више. На обалама Африке, на хиљаде километара далеко од своје постојбине, налази се руска флота; на ивицама индијских обала усидрена, далеко од своје земље, находи се јапанска флота... и кад дође заповест они пловећи градови што носе смрт, кренуће се у сретање.

Телеграми из Сингапура (најјужније вароши на полуострву Малаци) као и брзојави са Мадагаскара саопштили су вести да су флоте приспеле и очекују да се навезу на дебело море, где ће се одиграти крвава трагедија

Тајфун, онај најстрашнији олуј што бесни по океану и у парампарче разбија и најтврђе бродове, што чупа из корена хиљадугодишње грмове и крши као сламку; тајфун од, кога се крв леди милионима људи који за њ знају, притајао се и застао да осмотри борбу човека с човеком, да види сићушну игру смрти из топовских уста... а ако се он у том часу пробуди и развије крила, једним махом збрисаће их обоје са површја морскога...

Орлови лешинари кликћу на обалама Малаке и Цејлона а гаврани у безбројним јатима гракћу на подбрежју Добре Наде и Мадагаскара... завладала је тишина, иза које ће се родити страховита бура и река људске крви утонуће у пучину океана, а победник ће после тога прогласити се господарем Азије. М.

Судбоносни дани у Угарској.

Тишина је. Али свако осећа, да се приближују важни, судбоносни тренутци. У уторак састаће се угарски сабор и то ће по свој прилици бити последња седница. Тиса се вратио из Беча, натмурен, мргодан, али како изгледа, решен да своју политику спроведе до краја. Да је спроведе, ако — узможе.

*

У Аустрији пала је Керберова влада. Шта ће тамо бити не може се поуздано рећи. Али многи мисле, да ће у Аустрији наступити реакција Аустрија ће може бити и свршити са својим уставом, и угарски опозицијони листови пишу о томе, занимају се тим питањем и држе, да онда мора отпасти и поравнање од 1867-ме године. Јер уставна Угарска ступила је у поравнање само са уставном Аустријом Кад у Аустрији једног дана нестане устава, мора нестати и поравнања између Аустрије и Угарске. Аустрија тада неће имати делегацију, те и тим пре отпада поравнање од 1867-ме године.

*

А шта ће бити, када се у ванчаконском стању распусти сабор?

Удружена опозиција већ је спремна. „Преставници удружене опозиције *протестоваће против незаконито распуштеног сабора.* Здружена опозиција још тога дана одржаће састанак и ту ће гроф Алберт Апоњи изјавити, **да је круна повредила поравнање од 1867-ме године.** *На том основу, не може се више наћи гаранција за одржање мађарске уставности. Јер је тај основ радио само на слабљењу мађарскога народа и на изигравању његових права*

И још једна одбрана остаје народу: да *ступи на основ персоналне уније.* То јест, да Угарска у свему буде независна и одвојена од Аустрије, само да у Аустрији и Угарској буде један и исти владалац".

Ето, тако пишу опозицијони меродавни листови.

*

Због тога тражи гроф Апоњи, да се цела угарска опозиција сједини на основу *персоналне уније и усвоји програм независне странке.*

По што ће цела Апоњијева странка поћи за њим, и Седеркењијева фракција, даље већи део пучке странке а по свој прилици и Банфијева група, то ће за који дан уједињена опозиција имати 150—160 посланика.

*

Тисина странка је недавно доказивала да ће краљ лично престоном беседом закључити сабор и да ће том приликом оштре речи рећи опозицији. Сада из владиних кругова избија жеља, да Тиса прочита краљеву беседу.

Ово се доводи у везу са тим, *што је опозиција решила, да сви њени чланови* што *оду у двор да саслушају престону беседу и да у облику упадања у реч у очи каже краљу, да распуштање сабора у ванзаконском стању сматра за гажење заклетве.*

Шта ће бити, знаће се најдуже до среде.

Политички преглед.

Србија. Прексиноћ је стигао засебним возом у Београд бугарски кнез Фердинанд, враћајући се у Бугарску, а у дворском одељењу на железници чекао га је краљ Петар Кнеза је пратио ађутант, ђенерал Марков и бугарски дипломатски заступник у Петрограду, Станчев. У краљевој пратњи су били председник министарства Никола Пашић и краљев први ађутант. За цело друштво била је спремна закуска. Више него сат провели су у разговору. И при састанку и при растанку су се оба владара срдачно поздравила и пољубила.

У привредном савету министарства народне привреде, решено је, да се установи завод за лечење хладном водом у Соко-Бањи, а и о уређењу Врњачке Бање, које ће се поверити једном домаћем акцијском друштву. — Скупштина је решила зајам свима, који ове године трпе оскудицу у храни. Даће се свега 2 и по милијона динара (круна) по пет од сто и то, да се прве године врати једна шестина, друге две шестине а треће три остале шестине.

Руско-јапански рат.

Јапанци се и опет свом снагом бацили на Порт-Артур и очајно се бију, не жалећи жртава, само да га што пре оборе. То морају учинити, ако хоће да покажу бар један виднији успех. Но то морају извести што пре, јер је иначе све пропало. Средином јануара Куропаткин ће имати под собом, како јављају из стручних кругова, 460.000 војника и 1500 топова. И то осим портартурске посаде, војске у Владивостоку и етапним линијама Укупна руска војска пак на бојишту износиће средином фебруара 700.000 људи. У последњем руско турском рату Русија је имала на европском бојишту 592.000 војника, а на азијском 246.000. Свега дакле 838.000 војника. Да ли су горње цифре баш потпуно тачне не може се за извесно рећи, али је једно сигурно, да ће за врло кратко време Куропаткин поћи напред. То је он рекао, још кад је отишао на бојиште, са речима: Само стрпљења, 1905. година је моја. И Јапанци то врло добро осећају. А осећају и то, да ако не оборе Порт-Артур док Куропаткин не пође напред, онда је све пропало брже но што се да замислити. Освојењем Ерлунгшана без сумње су постигли успех, ал време је врло кратко, а таквих успеха морају још много постићи, ако хоће да у опште овладају Порт-Артуром. Они дакле несмеју часити, те је и сигурно, да рика топовска, праска динамита и крвави јуриш и борбе око Порт-Артура, неће сад престајати. Но и посада његова зна, да јој се примиче скорим спас и нема сумње, да и ако је заморена и ослабљена, учиниће све да се одржи.

Новије вести ово су:

Борба око Порт.Артура.

Освојење Ерлунгшана.

У Лондон је стигао из Токија опширнији извештај о борби код Ерлунгшана. У њему се вели, да је ужасан бој трајао од 10 сати у јутру до 8 у вече. Јапански су пионири већ месецима припремали овај напад, по што су копали ходник за мине. Мине су јако напуњене биле дина-

---

иђах поред шина.

— Глупава жена, — помислих у себи, посматрајући звездане небо.

— Узмимо, да би то био какав знак, па шта би ме још могло рђаво снаћи. Јад и невоља су ми верне пратилице мог живота а зар се од тог може што год горе замислити? Зар се на пример може још горе десити риби, која је ухваћена, испечена и на сто донесена?

— Ах, како бедан беше мој живот! — рекох себи самом.

— Родитељи ми умреше, док сам још сасвим мали био, из гимназије будем истеран те премда сам племићког порекла, ипак имам толико знања колико и шустер. Никад нисам имао пријатеља у свом животу, никад нисам имао какав узвишен циљ, коме би тежио.

Бејах ништав створ. У својим најлепшим годинама тежио сам, да макар какво ма и најудаљеније у каквој пустињи место добијем.

Црвена светлост засија се у даљини. Воз се приближавао. У унутрашњости осетих неку горчину, која ме свог обузимаше, тако да не видех, шта се око мене догађа. Шта би ми се могло догодити? Да ми умре жена? То баш не би било тако рђаво. Не волим своју жену. Бејах још тако рећи дете, кад се ожених њоме, па сада, када је она остарила и пуна предрасуда, ја сам још млад, жељан уживања. Шта би ми се могло на њој допасти. Њена одурна љубав, њене упале груди или њене без сјаја очи? Не, ја је не волим, ја је шта више можда и мрзим. У младости нисам имао никаква уживања. Ниједна женска ме удостојила ни свога погледа.

Воз прође поред мене, бацивши на ме своју црвену светлост.

Видех, где стаде пред зелену светиљку на станици, видех, где после кратког времена опет лагано пође даље. Уморан од силног пешачења, пођох својој кући. Суморне мисли ме не остављаху и за чудо, ја се не трудјах ни најмање да их од себе одагнам. Биће познато поштованим читаоцима да често частољубиви људи налазе неко уживање у томе, што су свесни своје беде и невоље.

Дакле, шта би ми се још могло догодити. Био сам већ болестан. Новаца сам већ доста изгубио, укора од својих претпостављених добио. У моју кућу је шта више једном и курјак упао. Био сам вређан и понижаван, а то сам исто и ја другим чинио. Само још никакав злочин нисам починио, али држим, да сам зато неспособан.

Сиви облачићи, који праћаху месец, беху већ даље небом одлетели, и шапутаху нешто једно другом, што месец није смео знати. Лаки поветарац поче дувати степом а у даљини се губило хујање воза.

На прагу мог стана сусретне ме жена весела лица смешећи се.

— Изненадићеш се, — прошапута она. — Иди брзо у твоју собу и обуци црни капут. Добили смо посете. —

— Ко је дошао? —

— Стрина, моја Наталија Петровна. —

— Каква стрина? —

— Жена мога стрица Сергија Феодоровића. Она је врло лепа. —

Мора да сам направио љутито лице, јер ми се жена уозбиљи и рече:

— Доиста, чудим се и сама, зашто је баш данас дошла. Али не љути се, Никола! Она је врло несрећна. Стриц је велики тиранин, те је врло тешко с њиме живети. Рече ми, да ће остати само три дана, док од својих родитеља не добије писмо. —

Још дуго причаше жена о тиранији старих људи, о човечјој немоћи уопће, а младих госпођа посепце, о нашој дужности несрећнима уточишта дати и т. д.

Одох својој соби, те обукавши се уђох у собу, где се рођакиња налажаше. На столици поред стола сећаше омалена госпођа красних сјајних црних очију те плаве косе.

У том тренутку учини ми се као да се све, сто, зелени зидови, диван, па и сами

Седми Конгрес Српских Земљорадничких Задруга, одржан 12. маја 1904. године у Топуском, изрекао је једнодушно ово:

СРБИНЕ, НЕ ИСПУШТАЈ ЗЕМЉЕ ИЗ ШАКА, јер је свака груда, свака бразда, сваки педаљ српске земље, свака изгубљена кућица, свако напуштено кућиште српско, што Срби лакомислено из шака испуштају и странцима продају — неизмерни народни губитак, сигурна и неизбежна народна пропаст, највеће српско народно издајство. (Тако, и само тако изгубили смо ми Срби многа српска села, српске општине, на читаве српске крајеве, где се сада други шире и размећу, а још за коју годину нити ће се знати нити спомињати да је тамо Срба

митом. Јако оделење јапанске пешадије са пушкама и другим гранатама стајало је спремно. Седам експлозија јапанских мина створиле су грдну провалу у главном зиду тврђаве и под окриљем јапанских топова војска њихова јурнула је у унутрашњост тврђаве. Око 4 сата заустављено је бомбардовање и Јапанци су продрли у линије тврђавских топова у унутрашњост Дошло је до ужасне борбе, у којој су Руси из заклоњених положаја са својим машинским пушкама наносили непријатељу ужасних губитака. Напослетку су Руси морали уступити, и они који су остали живи, трећина посаде повукла се. У ½8 у вече Јапанци су били овладали потпуно Ерлунгшаном. Изгубили су преко хиљаду људи а Руси две стотине Уједно се наводи да су Јапанци запленили 43 топа.

Енглеска нетачност.

У даљим енглеским извештајима вели се, како ће Јапанцима од сад брже и лакше поћи за руком, да оборе остале тврђаве, па ма морали обарати једну по једну. И за тим наводе како су у руским рукама још само пет тврђава и то: Сунмиц, Вангфа Сунчау, Анчушан и Ичан. Међутим је то пресна лаж. Од 24 тврђаве које опкољавају Порт Артур изгубљене су само три. У руским су рукама још све јужне тврђаве Драконовиј брда сва утврђења на островском брду, на препеличијем брду на златном брду и на Лијаотијешану.

Јапанска досетљивост.

Од две три недеље дана овамо стижу из Токија вести које говоре о јапанским губитцима. У њима се само вели: Из главног логора јављају да је погинуло 59 официра а рањено 80. Биће да се то односи на војску јапанску код Порт-Артура. Друга вест наводи погинуло је 49 официра а рањено 59, па тако трећа, четврта, и све редом. О погинулим војницима нема ни спомена, јер јапанска влада не сме ни да их изнесе.

За дочек балтичке флоте.

Из Сингапура је стигла вест у Лондон, да је помоћна флотила јапанског адмирала Уријy, постројила тачне стражаре на воденом путу, којим балтичка флота може проћи, тако на прузи Формоза Јакотама. Нарочито пазе на бродове, који возе угаљ и од којих су многи пристали у француско пристаниште. На острвима Суода мотре јапанске уходе. У Сингапуру стигло је више руских агената, који пазе на кретање јапанских бродова, да би осигурали пут руским превозним бродовима.

атоми прашине који се ваздухом лелујаху, подмладило доласком овог дивног створења. Могу рећи, да овако красно створење већ одавно не видех у свом животу. Није било нужно да ми прича, да је њезин муж стар и велики тиранин а она млада и жељна живота. Ја увидех то на први поглед. Уопће нема тог човека у Европи који неће на први поглед сазнати каквог је темперамента која жена.

— Нисам знала да имам тако љубазног рођака, — рече ми стрина, пружајући руку.

— Немадох појма о том, да тако дражесну госпођу могу мојом рођакињом назвати, — одговорих ја.

Тек сада почесмо вечерати. Отворим другу боцу шампањца и стрина испразни пола чаше на једанпут.

Када ми жена изиђе из собе, не устручаваше се она више, већ испи пуну чашу.

Ја се опијем, да ли од вина или од присутности ове лепе госпође, не знам ни сам.

Не знам шта се после догодило. Ко је љубопитљив дознаће из романа.

Све оде суноврат. То беше страшан оркан, који ме је као перо витлао око себе. Беснио је дуго и збрисао је са земљине површине моју жену, стрину и сву моју енергију живота. Мене пак самог отера из ове мале жељезничке станице у степи у високу кућу у овој тамној улици. Па..... шта би ми се још могло десити?!

Земун. П. П. Т.

Змајево вече

(у српском народном позоришту.)

У српском народном позоришту беше у среду 15. децембра „Помен Змајови“.

Беше то свечана, занимљива представа. Позориште пуно, а међу гледаоцима беше и врло много странаца. На лицима се огледаше тужно свечани расположај.

Змајево вече отпочело је са свирком: „Задужбина цара Лазара“ (увертира) од Дубека. Свирала војена музика 70. пуковније. Доцније свираше: Јенкову „Смесу српских песама“, Чижеково: „Српска шума и луг“, Свободину „Србијанку“, Дубекову „Српску симфонију“. Војена музика 70. пешачке петроварадинске пуковније позната је, те се и овог пута показала на задовољство присутних.

Друга тачка беше говор А. Хаџића: „О Змајови“. А. Хаџић, који је и замислио ову представу, изговорио је у славу „Змајеву“ песму, коју су присутни поздравили и бурно се захвалили на њој.

Трећа тачка беше жива слика. Песништво Змајовино у слици с пратњом музике, инсценирао А. Хаџић. Ова жива слика беше горостасна јединствена и оставила је дубок утисак на гледаоце које се неће побрисати.

У тој живој слици беху приказане све важније песме Змајеве, а све скупа сачињаваху складну целину, која савлађује гледаоце.

У једном крају седи за столом чика-Јова, са затвореним очима, рука му немоћно клонула преко стола... А цела позорница у свој дубини испуњена је сликама. И та слика се диже постепено у вис, и завршује се у великој висини. Ту је било 60 и више Српчића и Српкињица, који клече и моле: „Дижимо школе!“ Ту беше отприлике у средини „Гуслар са унуком“, ту беху „Три хајдука“, ту слике из „Шарана“, ту „Лем Едим“ ту „Гусларева смрт“ и т. д. и т. д. Публика је тражила да се слика понови и штета је ако та „жива слика“ није фотографисана. Без сумње ће се у још коме месту приредити помен Змајови, у корист подизања споменика на његовом гробу у Каменици, и тада не треба пропустити, а да се та жива слика, чика-Јовино песништво и на тај начин не овековечи.

Слушасмо песму из Змајевих ђулића: „Кад сам био на твом гробу“, коју је певала Д. Спасићка, а за тим другу, „О погледај звезде јасне“ у друштву са Д. Кранчевићем. Д. Спасићка певаше са свим дражима које леже у њеном гласу и постигла је бурно допадање. Али морамо похвалити и Д. Кранчевића, који сваком новом приликом показује, да је у њему стекло наше народно позориште певача који и данас већ вреди, а има још много лепше будућности.

Гледасмо драматизирану баладу Змајеву: „Три Хајдука.“ Инсценирао Бранисав Нушић. Више се није могло учинити, но што је учинио Нушић. Нарочито због тог не, што није додата ни једна реч (што је добро учињено) а понешто је изостављено из песме, оно где се прича радња, јер је то представљано. За оне који знају на памет: „Три хајдука“ (а ко не зна?!) било је и уживања, али као и неке празнине. Публика је, морамо признати, лепо примила овај нов, необични покушај.

Исидор Бајић је написао пратњу музике, уз „Три хајдука.“ Увод је био сасвим у вигнеровом штилу, буран, који спрема на страхоту, која ће наступити... Тако је била и кад паша силази у подрум, онај шкрипут браве и завртање кључа, био је од утиска.

Представа је завршена са драмском сликом, од Милана Савића. Та се слика зове „Посета.“ У њој су приказани последњи тренутци и смрт „Змајева.“ Оно како се Змај пред саму смрт онолико мучи, могло је изостати, јер не одговара чак ни истини. Било је у тој слици некојих навода и назора Змајевих, али и назора које му је писац метао у уста и ко ће да одели једно од другог? Иначе слика нема веће вредности, до ли што изнесе Змаја на позорницу.

Но у главноме је публика била задовољна и захвална позоришној управи на овом „Змајевом помену.“ Ако се овакав помен приреди и у другим местима, надамо се, да ће се што шта дотерати и усавршити. +.

Не могу да нађу.

Изгледа као стара бајка, какве се причаху пре сто година, а догађа се данас.

Велики везир Тиса већ давно не спава. А кад свану по трећи пут зора, удари у дланове и нареди својим ушкопљеницима, да му сазову жупан паше. А кад се искупише, он говори:

Децо моја и синови драги, избори су и ближи се сабор, па ме стално мучи несани ца?! Већ три дана како се превијам, нити спавам, нит умивам лице, и баш хоћу јадник пресвиснути. Због избора не боле ме глава. Скупио сам на гомилу блага; имам војске колико ми драго, и лако ми са изборном рајом; јер је рајa гола сиротиња, а не има убојна оружја. Ал кад сабор буде на окупу, прву реч ће рећи најстарији; његово је место председничко. Ал он не сме заметати кавгу, (опструкција прије три године) већ нек згази закон и поштење и прогласи: На мени је царство. Најстарији данас је посланик, Мадараси, мој душманин љути; деведесет три му је године. Растурте се велики жупани, па нек телал виче по држави: Имал кога да је сто година, и ако ме хоће послушати, у сабор ћу њега изабрати, нек привремен буде старешина. а на место старца Мадараса. Ако хоће да огреши душу, честитим ћу њега учинити, и дати му на товаре благо, све што ми је догно Георгије, Бранковићу српски патријаре. А ту има блага небројена, из дванајест српских задужбина и фондова и из фундација. А сад ајте, па се пожурите, за три дана, да ми абер дате и исканог старца доведете.

У млађега поговора нема. Разишли се велики жупани, а телали лаки бележници, истражују седовосе старце, да се своме додворе везиру.

Кад трећи пут зора осванула, дошле паше да извештај даду, ал их везир очима пресеца, саставио уједно обрве, па им вели страховитим гласом: Нисам жељан лепих разговора, већ ми старца амо доведите.

Поклони се жупан најстарији, трипут лупну главом о ћилимац везир; Тису љуби у папучу, па му смерно вако проговара:

Има у нас доста старих људи, чак и преко стотину година, ал су многи међу њима глуви; — па не чуше што им говоримо. Неки беху чули наше речи, али нису одговора дали, јер су јадни зубе изгубили, па им језик из уста излеће, без икаква гласа разумљива. Једнога смо ипак нашли старца, који би мог'о оно учинити, што од њега жељно очекујеш.

— Па камо га? Овамо га дајте!

— Једнога смо нашли господару, ал тај један по нашој несрећи, овако те укратко поздравља: Ид'те, кажте великом везиру, нек вам даде пера и хартије, дужност рад'те, па се лебом рав'те, а не траж'те што бити не може. Ко је старац око сто година, тај свак мисли на спасење душе, и тај неће образ погазити, нити образ, а нити поштење, да му дате сво царево благо.

Расрди се велики везиру. Удари се руком по колену, црна чоја пуче на колену, па подвикну очајничким гласом: Авај нами, ово добро није, зло ће с нами бити на послетку... Зло ће бити, а горе се спрема, ако душе и млађи имају, те на образ мисле и поштење.

А у млађих поговора нема, већ сви у глас за њиме говоре: зло ће бити, а горе се спрема.

Вести из места и са стране.

Таушановићево вече.

Програм Таушановићевог вечера, које се приређује, вечерас код „Коларца“, овај је: 1. „Коста Таушановић“, песма Милорада Митровића, рецитује г. Д Милутиновић, члан Народног Позоришта. 2. „У спомен Таушановићу“, говори г. Др. М. Марковић 3. „Успаванка“, од Ј. Марниковића, пева гђа Зорка. Тодосићка, члан Народног Позоришта. 4. „Наша деца“, хумореска у једном чину, од Б. Нушића; изводе г-ца Д. Тодоровићева и г. Б. Стојановић. 5. „Народне песме“, пева г. Раја Павловић, члан Народног позоришта. 6. „Из успомена“, прича г. Р. Домановића. 7. „Имам дику“, дует од Д. Јенка, певају гђа Тодосићка и г. Павловић. 8. „На Липару“, песма Ђ. Јакшића, декламује г. Д. Милутиновић, члан Народног Позоришта. 9. „Тија ноћи“, композиција Д. Јенка, пева октет. 10. „Grand solo“ од Тилца (12), свира на флаути г. Ђура Бајаловић. 11. „После бала“, комедија у једном чину од Дика, изводе гђа. З. Тодосићка и г.г. Р. Павловић и Д. Милутиновић, чланови Народног Позоришта. 12. „Свраћање“, композиција В. Клајића, пева октет. Чист приход као што смо пре нагласили у „Застави“ намењен је за споменик пок. Косте Таушановића.

† Зорка Добриновићка.

У Београду је данас после тешке дуготрајне болетице отишла Богу на истину дична чланица паше народне позоришне дружине Зорка Добриновићка. Покојница је много година глумила овде у нашим крајевима и свуд је стекла себи симпатије

својим красним приказивачким даром и личним својим врлинама. У њој оплакује наш уметник Пера Добриповић своју добру љубу. Нека је врлој покојници, која тако рано мораде отићи са света, вечан спомен у српском народу, а доброј њеној души дао Бог насеља у рају!

Нова српска земљорадничка задруга.

Основана је и одлуком краљевског судбеног стола у Панчеву од 10. октобра 1904. потврђена, српска земљорадничка задруга у Самошу, удружење са неограниченом одговорношћу: Председник задруге: Марко Јованов. Замјеник председника: Сава Рајков. Пословођа Влада Молдован. Остали чланови управе: Радојко Јованов, Милош Стојков, Шандор Крпец.

Парастос.

Својим непрежаљеним члановима: Проти Милану Костићу, Науму Стојановићу првом ликовођи, Гаври Ковачевићу, Љубоју Бастићу, Јоци Мравићу, Драгињи Пирошкој, јереју Алексију Јосићу, Мити Каћанском, Милеви Жекићевој, Ђорђу Рефајловићу, Софији Жекићевој, Милану Кириловићу, протојереју Александру Поповићу, Миловану Рајковићу, Јовану Чиплићу, Јовану Михајловићу и Ђури Врбашком, даваће сад у суботу 18. (31.) децембра 1904. године у 11 часова пре подне у св. Ђурђевском храму годишњи парастос „Српска црквено-певачка дружина старо-бечејска“ на који своје суделујуће чланове, као и све искрене дружинске пријатеље и и покојничке сроднике и поштоватеље позива.

Пренос костију Ракоцијевих и Текелијевих у Угарску.

Пише нам наш нарочити извештач из Цариграда: „У Цариграду се бавио више од двадесет дана изасланик заједничког министарства финансије Др. Талоци, ради преноса костију Ракоција, Текелија и осталих у Турској сарањених првака „куруцке“ емиграције. У својој мисији, Талоци је успео: добио је дозволу од султана, васељ. патријаршије и јерменске цркве, да може ископати кости поменутих Мађара. То је и учињено. Прво је утврђена идентичност гробова II. Фрање Ракоција, његове мајке Јелене Зрињске (Српкиње) и грофице Чаки-Берчењи у галатској цркви Св. Беноа. За тим је Др. Талоци и мађарска депутација отпутовала у азиски Исмит (стару Никомидију) и на тамошњем јерменском гробљу ископала кости кнеза ердељског Имре Текелије (умро у Исмиту 1705. г.). Кости му и надгробни споменик, донесен је у Цариград и остављен на чување у цркви Св. Беноа, крај гроба жене му Јелене Зрињске. Др. Талоци је отпутовао одавде 14. ов. мес. у Пешту, а кости мађарских првака у борби против Аустрије, биће пренесене у Угарску па пролеће. Но пре одласка Талоција у Пешту, он је и мађарска депутација, пошто су свршили овде своју мисију, отпутовали у Родосто, на Мраморном Мору, близу Дарданела, да и тамо разгледају три гроба, ђенерала: грофа Берчењи, грофа Естерхазија и Шибрика, који се налазе у солеји самошње православне цркве Св. Богородице. — Др. Талоци, однео је и писмо од стране патријарха Јоакима за тамошњег ираклиског митрополита Григорија. Тим писмима наређивало се пристанком Св. Синода, да митрополит изда своју дозволу, да се поменути гробови отворе, што је он одмах учинио. Чим је тамо приспео Талоци, гробови су отворени. При отварању гробова, отпевано је молепствије у присуству митрополита, који је држао и један кратак говор, на што је топло одговорио Талоци, захваливши се на латинском језику. Пошто се депутација уверила, да су кости и у тим гробовима аутентични, прикупила их је и ставила их засебно у три сандука од кипарисова дрвета, донела их је у Цариград и положила их је у католичкој цркви Св. Беноа у Галати

Срдан.

800 туриста у Цариграду.

Познато је, да лепи Цариград који је пун знаменитости похађају хиљадама странаца. Ко год може долази да види Цариград. Нарочити бродови и возови доносе радознале странце и то чак из Америке. Сад нам јавља наш нарочити дописник из Цариграда, да ће тамо у фебруару стићи један од највећих пароброда на свету „Арабија“ друштва „White Star Line“ са 800 путника из Америке.

Несреће на мору.

Наш цариградски дописник јавља нам о новим несрећама, које су се последњих дана поново десиле за време бурних јужних ветрова на турским морима. Једна једрењача, којом је командовао капетан К. Димитри потонула је код Дарице. Људи су спасени. — Код Вилма, на Црном Мору потонуо је један талијански паброд, који је натоварен гасом пловио из руског Батума. Људи су спасени. Код Родеса потонуле су две турске једрењаче пуне еспапа. Удавило се и неколико морнара. Било је још неколико сличних несрећа у водама турског архипелага. — Два енглеска пароброда „Кареда“ и „Востон“ сударила су се. Последњи је јако оштећен. И у Марсинском пристаништу потонуло је више једрењача.

Пуцао на аутомобил.

Из Беча јављају, да је непознато лице пуцало у бечком „Пратеру“ на аутомобил племића Ернеста Бошана. Тане није погодило никога од оних, који су били на утомобилу и кугла се зарила у доњи део машине од аутомобила. Истрага је поведена.

Брзојави „Застави“.

Стигли 18. децембра.

Из Маћедоније.

Цариград. 16. децембра. (Од нашег нарочитог извештача). Код села Дишката у битољском вилајету напала је турска војска једну малу усташку чету. Један је усташ погинуо, остали су се спасли. — Једна комитска чета напала је на 15 путника ленских, који су ишли из Ноће у Ђевђелију и убила више њих Војска је пошла у потеру за комитама. — Турска потера ухватила је и турског разбојника Шемседина, који је чинио велика зла у горичким селима.

Стапање угарске опозиције.

Будимпешта. Народна (Апоњијева) странка и Седеркењијева фракција одржаће у уторак конференцију и закључиће по свој прилици да ступају у Кошутову странку.

Наследник Керберов

Беч. Држи се, да ће аустријски министар привреде Бакву бити наследник Керберов односно министар-председник. О оставци Керберов још није коначно одлучено.

Краљ Петар и кнез Фердинанд.

Београд. Смер састанка краља Петра и кнеза Фердинанда био је, да се прошири и ојача пријатељство између Србије и Бугарске.

Говор грофа Андрашија.

Будимпешта. Андраши је говорио на Семеревеовом банкету и рекао је о поравнању тачно ово: Ићи ћу стопама мога оца и борићу се за поравнање између Аустрије и Угарске како је закључено 1867. године. Ја сам уверен, да је то поравнање добра полазна тачка за развитак Угарске. Али ја ћу се борити само са уставним оруђем, јер би било жалосно, кад би се тако велике тековине, као што су тековине од 1867. године морале бранити силом као Бахов систем. У том случају хрђаво би стајало са поравнањем од 1867. год.

Спор између Русије и Кине.

Шангхај. Кинеска влада тражи све једнако да јој Русија изда оног морнара који је убио једног Кинеза У својој ноти вели: ако Русија неће то да учини, онда неће бити ни Кина у стању да брани Русе у кинеским пристаништима.

Руско-јапански рат.

Токио. Јапанци су после жестоке борбе освојили брежуљак Ширио. (Овај брежуљак нисмо нашли ни једној карти, а тешко да му је име добро наведено. Прим. „Заст.“)

Трговина.

НОВИ САД, 18 децембра 1904. године.

Пшеница прве каквоће 20 к. — п. до — к. — п.
Пшеница средња 19 к. 60 п. до 19 к. 80 п.
Пшеница лакша 19 к. 20 п. до 19 к. 40 пот.
Наполица — кр. — пот. до — кр. — пот
Јечам 14 круна 20 пот. до 14 кр. 40 пот.
Зоб 14 кр. — пот. до — кр. — пот
Кукуруз у зрну ст. 15 кр. — п. до 15 кр. 20 п
Кукуруз у зрну н. 14 кр. 20 п. до — кр. — пот
Маст 128 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланина 128 кр. — пот. до — кр.— пот.
Сланина паљена 128 кр. — п. до — кр. — п.
Свињи угојени тешки 82 до 84 пот.
Свињи средњи . . 78 до 80 „
Свињи лаки . . . 72 до 76 „
по килограму до 100 кг. сва
живе мере.

Потпуна замена за француски коњак

које се може свуда добити јесу марке старе реномирате фабричне фирме

ГРОФА СТЕВАНА КЕГЛЕВИЋА НАСЛЕДНИЦИ

(Grof Keglevich István Utódia).

Централна писарна:

1206 3—6 **Budafok (Promontor).**

Честитам својим гостима римокатоличке вере, Нову Годину 1905.

Г. Торер,
1243 у Карловцима.

КРОМПИРА!

Ко жели кромпира купити, може самном ради погодбе закључити уговор. Капаре ни један новчић није потребно, већ једино да је између странки осигуран уговор. Мустра се видити може код подписаног.

Сава Стојановић,
код „Штуке“
1240 1—2 Нови Сад.

ТРЕБАМО ОДМАХ

за нашу писарницу

једну девојку

која има леп и читак рукопис.

Вичне српском немачком и мађарском говору и писму имају првенство.

Награда пристојна.

Српска књижара и штампарија
БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА
1142 1—2 у Новом Саду.

УДРУЖЕЊЕ НОВОСАДСКИХ ПРИВАТНИХ ЧИНОВНИКА И ТРГОВАЧКИХ НАМЕШТЕНИКА.

Објава!

Част нам је овим до знања ставити, да ће се за „редовне“ чланове нашег удружења отворити један тромесечни курс, почевши од 15. јануара 1905, где ће се

КЊИГОВОДСТВО и РАЧУНОВОДСТВО

предавати.

За тај циљ, успели смо, да задобијемо благородног господина Сигмунда Еихнера професора овдашње више трговачке школе, који ће недељно два пута од 8¼ до 10 сати у ве предавање држати.

Предавање ће се у једној учионичкој просторији овдашње трговачке школе одржавати.

Курс овај ће се само у томе случају отворити, ако се најмање 30 слушаоца пријавили буду.

Поучна такса јесте К 3 (три круне) месечно, која се свота унапред положити има.

Пријаву прима дневно друштвени секретар и дневни повереник, као и г. Рада Петровић.

Нови Сад, 23. децембра 1904.

В. Бредер,
1239 1—3 I. секретар.
Рада Петровић,
II. секретар.

НА ЗНАЊЕ!

Будући, да ми се сасвим случајно пружила лепа згода, да купим изврсну нашу домаћу капљицу, из подрума нама добро познатога винограда

ПОК. ГОСП. МАРТИНА ХАЈДИНОВИЋА

препоручујем:

бело вино од године 1850.
црно вино од године 1872.

ИЗВРСТАН БЕРМЕТ,

Цена 1 лтр. 60 н.

Да је вино чисто плод лозе, јамчи

ВИЛИМ ГРГИНЧЕВИЋ,
1234 1—2 гостионичар у Петроварадину.

У великој продаји

и великом растуривању састоји се јефтиноћа моје робе.

Заштедите много новаца ако своје потребе у шивећим машинама, тосковима, оптичком и хигијенском робом, музикалијама, дијамантима што секу стакло писаћим машинама и разноврсним луксузним потребама код мене подмирите. Тражите одмах и добићете бадава и о мом трошку илуст. Каталог за 1905. број 1. — Нарочити каталог фотографских апарата за 50 пот. у маркама — Каталог точкова и аутомобила за 60 пот. Велики општи каталог електричних апарата и осталих изврсних новитета за 40 потура. Ко што поручи, (надокнадиће му се, што је платио за каталог.

M. Rundbakin,
1241 1—10 **Wien, IX./I.**

(Поруке прима и на српском језику).

Ideal

Писаћа машина,

која одма пише јасна слова, а која су трајна и **децимални табулатор.**

Ремек дело модерне машинске технике за писање.

Проспекте и пробе писања разашиљу

Hch. Schott & Donnath,

BUDAPEST 1054 50—50

VII., Erzsebetkörut 1.

Бр. 24856.

адм. 1904.

Дражбени оглас.

21-ог јануара 1905. године пре подне у 10 сати одржаће се у канцеларији варошкога економскога сенатора јавна усмена лицитација, на којој ће се подузетницима издати поливање варошких улица, даље изношање сакупљеног ђубрета, блата и снега

Затворене понуде примиће се пре почетка лицитације.

Дражбени услови који се на ово подузеће односе могу се видети за време званичних часова у варошком економском звању.

Магистрат слободне краљевске вароши Ујвидека 27. децембра 1904. год.

Људевит Салаји с. р.

1230 2—2 кр. саветник градоначелник.

Српска православна црквено-школска општина у Ст. Бечеју.

Број 507.

Ц. О. ex 1904.

Стечај.

На новообразовано место општинског књиговође и перовође и то за прву годину у привременом својству, а после овог рока на пет година.

Компетовати могу такова лица, која су вична перовођским и оспособљени у простом и двоструком књиговођству, а владају потпуно осим српског још и мађарским језиком, како у говору тако и у писму

Изабрани општински књиговођа и перовођа, обављаће све административно-рачунске послове ове општине и њезиних закључака према оном упуству, који ће при ступању у звање од црквеног одбора на писмено добити.

Годишња плата књиговођи и перовођи је 1600 круна, коју ће у месечним оброцима у напред из црквене благајне примати.

Изабрани књиговођа и перовођа, дужан је кауцију у износу 400 круна у готовом новцу или у државним вредносним папирима овој општини положити.

Рок стечају 25. децембар до Божића 1904 г. После овог рока приспеле молбе неће се у обзир узети.

Изабрани књиговођа и перовођа наступа звање кад буде позван од црквеног одбора.

Из седнице црквеног одбора, држане у Ст. Бечеју 11. новембра 1904.

Коста Дражић пр. перовођа — **Свет. Милованов** подпредседник.

1209 3—3

---

500 форината плаћам ономе, кога заболи зуб или коме смрди из устију након трајне употребе Бартилине воде за зубе. Цијена је бочици 70 филира (поштарина посебно 95 филира).

Ed. Bartilla - Winkler

Wien, 19./I. Sommergasse 1.

Добива се у свима лекарницама.

Захтевајте свагдје, изрично Бартилину воду за зубе. Пријаве о потворењу награђујем.

У мјеста гдје се ова не може да добије, шаљем 7 бочица за К 5·20 просто од поштарине. 1001 21—

НЕВЕРОВАТНО јефтино!

Покушајте и уверите се!

Поводом предстојећих празника продаје се са обаљеном ценом велико стовариште **српско-црквених утвари**, као свилених штофова, **дамаста за одежде**, Литије, Неба Барјаке, итд.

Ко жели ово све јефтино имати, нека се обрати мирном савешћу право на

Видовића и Пауша

Нови Сад,

Дунавска улица број 15.

код

„ЗЛАТНОГ КРСТА“

једине **стручне** позлатарске радионице која израђује Иконостасе, Певнице, Тронове, Христове гробове, Рипиде, крстове за часне Трапезе итд.

За све ово казано, сведочи њихов најновији илустрован и велики ценовник, који је **најбољи саветник за сваког!** 1218 2 3

Савесне Књиговође

већ сад спремају што им је за закључак књига и за нову годину потребно.

Нарочито ако им требају нове пословне књиге, или књиге које се морају растрирати, онда нека се обрате каквој солидној и тачној српској фирми, као што је

СТАНКОВИЋ И МАРКОВИЋ

у Новом Саду

који имају врло богат избор свих курентних трговачких књига а примају се и растрирања књига, које израђују и брзо и тачно и солидно. 1193 6—10

ВЕЛИКА

ПАРНА ШТАМПАРИЈА И КЊИГОВЕЗНИЦА

Ђорђа Ивковића

у Новом Саду,

дунавска улица, у својој кући

снабдевена са 8 машина, које креће **гас-мотор**, а уређена **најновијим модерним и сецесије словима. украсима у шарама сваке врсте** израђује **најсавршеније** све **штампарске и књиговезачке послове** брзо, тачно и на **највеће задовољство**, а све по цени јевтиније него игде. 557 25—25

Моли за многобројне наручбине.

КЊИГОВЕЖА

који је вјешт и ручком позлаћивању као и свима осталим књиговешким пословима може одма ступити у сталну кондицију. Недељна плата 10—12 форината.

Књижара и књиговезница

М. А. Максимовића

1202 2 2 у Госпићу

ПРАВЕ

СРЕМСКЕ ШЉИВОВИЦЕ,

гарантирано **чисте** у свакој количини и јачини, овогодишње, може се добити код потписаног.

Пошто пијанице не држим, то с тога свакоме на захтевање шаљем мустре бадава.

Такође развијем и у флашама шљивовицу, паковану у свакој величини и количини и Демијонима било поштанским или жељезничким пошиљкама.

ДУШАН ТОДОРИЋ,

1154 22—30 *произвођач сремске шљивовице.*

СТАРА-ПАЗОВА (Срем.)

Двоструко просејани

ПЕСАК за све ПТИЦЕ

1 клг. 5 новч., као и најбољу

ПТИЧИЈУ ХРАНУ

5 клг. поштом франко 2 фор.

ПАТИНГЕР ХРАНУ ЗА ПСЕ

5 клг. франко 1·45 новч

Највећи избор за благдане

● ХАРЦЕРСКИХ КАНАРИЦА ●

које певају и код свеће, као и осталих **птица певачица** и све одговарајуће опреме за излеђи, продаје и разашиље поштом уз јемство само

Мирковић,

Загреб, Илица 35. Телефон 387.

1208 3—5 Специјалиста за сву птичију храну.

Ценовник илустровани на захтев.

СРБИНЕ и СРПКИЊО!

Поклони своме ђаку

за

„МАТЕРИЦЕ“, „ОЦЕВЕ“ и „БОЖИЋ“

српску књигу:

„Српске Забаве“ — — — — 5·— К

„Ивањски венац на српски дом“ 0·30 К

„Југ-Богданов дом“ — — — 0.50 К

Могу се добити код 1201 6—10

ЈОВАНА ЖИВОЈНОВИЋА

професора у срп. вел. гимназији у Новом Саду.

Лицитација.

Српска православна црквена и школска општина новосадска расписује овим лицитацију, што се тиче потребних од дрвета уметнички израђених утвари за свету саборну цркву и споредних послова око намештања тих утвара. И према томе:

1. Понуде могу поднеди сви они индустријалци, који имају допуштење од надлежне власти за ове врсте послове.

2. Понуда се може поднети само на обрасцу, што га је издала црквена општина и на темељу изворног предрачуна, а у запечаћеном омоту.

3 Нудиоци су дужни уз понуду своју приложити 10% у име јамчевине и такве понуде своје доставити председнику црквене општине најдаље до 29. децембра 1904. односно до 11. јануара 1905. године у 12 сати пре подне, где се могу видети поменути обрасци и предрачун сваки дан од 3 до 4 сата. Доцније и брзојавно учињене понуде неће се узети у обзир.

4. Рачунајући од дана, којег су понуде поднесене, па за осам дана одлучиће се о издавању поменутог рада и о томе се известити нудиоци у новинама.

5. При одлучивању задржаће општина себи право, да изда рад ономе, у коме има највише вере, а у случају, да јој не буду по вољи поднесене понуде, сматраће лицитацију за беспредметну и расписаће нову.

У Новом Саду, 13. (26.) дец 1904.

Петар Попадић,

председник српске православне црквене и школске општине.

1224 2—3

ФРАЊЕ ЈОСИФА ГОРКА ВОДА

је једино пријатно и природно средство за чишћење. 457 12—39

БРАЋА РАБШТЕРН

НОВИ САД 148 47—

ПЕЦИВО ШЉИВОВИЦЕ И КОМОВИЦЕ

Фабрика шесструке сирћетне есенције.

На темишварској и вршачкој земаљској изложби (јубиларној) дипломом првог степена одликован.

Цикмунд и Друг

У НОВОМ САДУ

казанџијска улица бр. 19. у сопственој кући

ПРВА НОВОСАДСКА ФАБРИКА

пољопривредних машина

и ливница гвожђа и метала

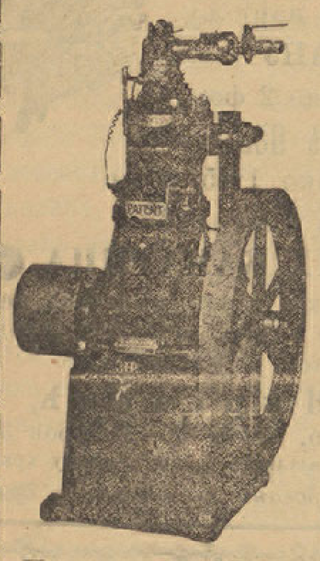

препоручује своје сопствене производе машина, особито специјалисте у сејалицама

Columbus-Drill,

патентирани сопствени производ за равнице, доловите и брдовите пределе, најновије системе по сопственој конструкцији, за коју потпуну гаранцију примају. Намештање и удешавање млинова по новој системи, као и све у ову струку спадајуће оправке извршују се најтачније

Сопствени производ

бензин-мотора

који су потпуно усавршени и без опасности.

Ценовници стоје на расположењу и отправљамо исте бесплатно. 1123 21—100

Једино прави

Тиериев балсам.

Овај балсам може се употребити и споља и изнутра. Он је: 1. Недостижни лек против свих плућних и грудних болести, ублажује катар и умањује лучење слузи, отклања кашаљ који иде с боловима и лечи најзастарелије такве болести. 2. Од ванредног је утецаја против запаљења грла, промуклости и против свих болести у грлу. 3. Растерује коначно грозницу. 4. Ванредно лечи болести црне џигерице, у стомаку и цревима, особито грчеве у стомаку, колику и кидање у телу. 5. Одузима болове и лечи шуљеве. 6 Олакшава отварање столице и чисти крв, чисти бубреге, ослобађа од меланхолије и хипохондрије, поправља апетит и варење. 7. Лечи сваку зубобољу, као болове вилица, шупљину зуба и неугодан задај иа уста и одклања подригивање. 8. Врло добро средство против глисте, пантљикара и падавица. 9. При спољној употреби је од ванредног утецаја на ране, било нове или старе ожиљке, ротлауфа, бубуљице, брадавице, на опечене и смрзнуте удове, огреботине, аушлоге, отечене руке и т. д. отклања главобољу, севање зујање у ушима, о чему опширна упутства дају извештаји. Особит је лек, који не треба да фали ни у једној кући, ако наиђе инфлуенца за време колере и других заразних болести. Треба увек азити на зелену заштитну марку! Треба адресирати: **An die Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.** 12 малих или 6 великих флаша кошта са плаћеном поштарином за свако место аустро-угарске 5 кр За Босну и Херцеговину 12 малих или 6 великих флаша 5 кр 60 фил. Мање од 12 малих или 6 великих флаша се не разашиље. Само се разашиље за готов новац или поузећем.

1172 2—52

Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch

Поруке и препродају од других законом не дозвољених балсама судски прогоњујем. Поруке за које се новац одмах пошље биће пре свију одмах и слате.

Снага и дејство

ЈЕДИНО ПРАВА ТИЕРИЕВА ЦЕНТИФОЛИЈА МАСТ.

Са овом машћу сасвим је излечен један болесник који је 14 год. патио од отворених костију у ногу, и један болесник који је 22 год. патио од рака.

Спречава тровање крви, чини операције излишне.

Ова се права центифолија маст, која извлаче, употребљава код: рђавих грудних болести против тврдоће груди у дојиље, против ротлауфа, ко свију старих озледа, отворених ногу и костију, код рана од удара, убода, пуцања и пригњечења; при уклањању страних материја, као стакла, трна, сачме, песка и т. д. Код свију вигјења, карбункла, израштаја, па и рака; против гљиста, при гнојењу ноктију, код рђавих ногу од многог ходе, **кад се опече ма којом приликом**, код промрзлости чланака, кад болесници од многог лежања израњаве, отока врата, зујање ушију, кад се деца разране и т. д. Најбоље средство против убода инсекта и **жуљева**. Мање од 2 дозе не разашиље се; **разашиљање** само за готов новац или са поузећем. 2 тегле кошту 3 кр. 60 фил. На свакој тегли мора бити урезана фирма **„Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada.“** Једино место од куда се добавља јесте: **Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.**

Ради потпуног уверења, да су апотекара А. Тиерија балсам и центифолија маст ненакнадима средства, треба набавити књижицу „Häuslicher Ratgeher“, која садржи више хиљада оригиналних захвалница. Ова књижица се разашиље, чим се пошље у готовом или у маркама 40 пот. Ко поручи балсам добија књижицу бадава. Кривотворце препродавце, који продају подражавања мојих једино правих препарата, молим да ми се пријаве ради судског прогона.

Стоваришта у Будимпешти у апотеци код Јосифа пл. Терека и Д. Лео, J. Eger, L. Vertés Lugos и у свима апотекама и дрогеријама.

ТРГОВИНА КУЋНОГ НАМЕШТАЈА

ЖИВАНОВИЋА и МАРКОВИЋА

(Пређе Божић и Мецинг,) НОВИ САД.

Дунавска улица бр. 36 у г. А. Пајевића кући.

Препоручује велико стовариште и богати избор кућног намештаја; за спаваће собе, ручаонице, салоне и т. д. са врло солидном послугом и умереном ценом. Сваком се дакле пружа прилика, да се може са сваковрсним **кућним намештајем** снабдети.

За солидну и брзу послугу јамче

С поштовањем

ЖИВАНОВИЋ и МАРКОВИЋ

Нови Сад.

1160 5—52

Одликован I. наградом у Будимпешти 1898. и 1903.

НАЈИСКУСНИЈИ ЛЕК

ПРОТИВ ИПАДАЊА КОСЕ. ПРОТИВ ПЕРУТА

КОЛУМБОВ БАЛЗАМ

за прање главе

који после првога прања прекида опадање косе. После дуже употребе, потпомаже растење косе, те тиме превазилази свако средство, које се сада налази у употреби. 956 13—

Цена једном стаклету 2 круне.

За Угарску шаљем два, за Босну, Херцеговину и Далмацију три стаклета са плаћеном поштарином За Србију и остале државе 6 комада.

Главно стовариште од

најискуснијег средства против седе косе

цена мале флаше 3 круне, велике 5 круна са упутством.

НЕНАД РАНИСАВЉЕВ,

женски и мушки фризер и парфимериста

BUDAPEST, Soroksári szám. Kalvintér mellett. utcza 8.

НОВО!! ● ОБАДВА СУ ДЕЛА ГОТОВА ● **НОВО!!**

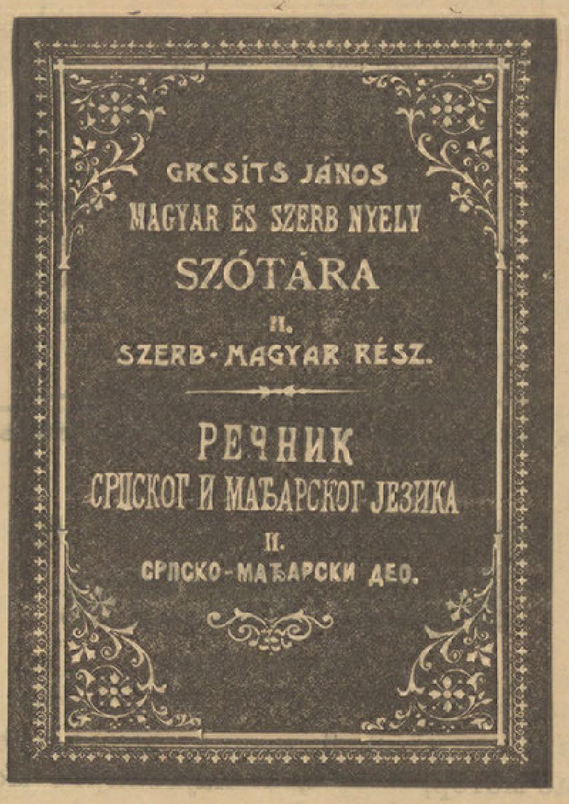

МАЂАРСКО-СРПСКИ И СРПСКО-МАЂАРСКИ

РЕЧНИК ЗА ЏЕП

за школу и приватну потребу приредио

проф. ЈОВАН ГРЧИЋ.

Становницима Угарске потребно је да науче језик са којим се у њој званичи, управља и суди. Учење мађарског језика олакшаће многима овај речник, јер је у њему побележено све оно, што је потребно за живот и саобраћај. А купити га може и онај којем средства не допуштају да дођу до великих и скупих речника. — Овај речник разделили смо у два дела I-ви део је **мађарско**-српски, а II-ги део је **српско**-мађарски. Сваки је укоричен у лепе укусне корице а **формат** је **прикладан за џеп** (сваки део има 500 страница).

Цена је I. делу ф. 1·50 или 3 круне.

Цена је II. делу ф. 1·50 или 3 круне.

Препродавци добијају **уобичајени рабат**. Ко нам пак пошаље новац у напред, добиће речнике о нашем трошку. Ради боље сигурности, да се на пошти не изгуби нека пошаље још 25 потура, па ћемо га рекомандо послати.

Ко узме од ових речника два примерка добиће трећи бесплатно.

Нови Сад, октобра 1904.

1069 7—10

Српска књижара и штампарија

Браће М. Џоповића

у Новом Саду.

Нека су препоручени још и ново изашли речници: Анђелковић, Руско-српски речник К 10. — Стевовић, француско-српски и српско-француски речник сваки део К 4·50.

ОБЈАВА.

На многострану жељу наших високопоштованих муштерија одлучили смо, да у нашем богато снабдеваном стоваришту

дрва за гориво прве каквоће

уведемо **камени угаљ и кокс** поново, коју смо робу и пре држали, те ћемо **кокс прве каквоће из будимпештанских гасних фабрика, I. пруски салонски угаљ, камени угаљ шалго-тарјанер I., прорешетани угаљ за коваче из Саболча и дрвени угаљ увек и то само најбоље каквоће продавати. У интересу п. н. грађанства, које ову робу троши, ми ћемо све врсте угља у затвореним просторијама свагда суве и у пломбираним џаковима и корпама продавати** — При поруџбини читавих вагона попуст у цени. За многобројну тражњу молећи, остајемо

С високопоштовањем

БРАЋА ШВАРЦ,

Нови Сад, рибља пијаца.

846 17—

ЈАМЧИ апотека C. Balassa, да је енглеско од краставаца (Gurkenmilch), које је она унела у трговину, сасвим нешкодљиво и невино средство. Нека наше поштоване даме само једаред покушају и поручe, па ће се уверити, да ће им нестати из лица свију гнојаница, бобуљица, крастица, лишаја, пега и флека, те чини лице лепши и кожу освежи и подмлади. Боца стаје 2 круна, сапун 1 круна, пудер 1 круна 20 пот.

Главно стовариште у Новом Саду код

Сигмунда Лукача

апотекара. 136 12—

Сатови са шеталицом и са музиком

јесу последња новина у производњи сатова. Ови мали француски сатови са шеталицом високи су 70 сантиметера, тачно по слици, од природног ораховог дрвета, најфинија политура са вештачки изрезаним горњим делом и свира сваког сата најлепше маршеве и игре. **Цена са сандуком и паковањем само 8 форинти.** Исти сат без музике а са избијањем пола и читава сата са сандуком и паковањем само 6 фо А са избијањем са звонцетом 6 фор 50 нов. Ови сатови са шеталицом, за које се јамчи да иду тачно на минут даје се и трогодишња писмена гаранција. Са својом дивном опремом су уједно леп и елегантан намештај у кући. Сат-будилник са звонцетом, који ноћу светли, кошта 1 фор 70 нов. Будилник са музиком, који уместо да звони, свира 6 фор. Сат од никла, роскоп-ремонтоар 2 фор. Прави сребрни ремонтоар сат 5 фор. Разашиље се само поузећем. Што се не допада прима се натраг, новац се натраг враћа те по томе нема штете. Велики илустровани ценовник за сатове ланце и прстење разашиље се бесплатно и франко.

Josef Spiering, 1156 6—10

WIEN, I., Postgasse Nr. 2—83.

Заштитна марка „Ленгер".

Liniment. Capsici comp

Anker-Pain-Expeller

је старо опробано кућевно средство, које се већ од преко 35 година као поуздан лек против костобоље, реуме и назеба употребљава.

Опомена. Због подражавања, која мање вреде, треба при куповању узимати само оригиналне флаше у кутијама са заштитном марком „Ленгер" и фирмом „Richter" — Са ценом од 80 потура, 1 кр. 40 пот. и 2 круне може се у свима апотекама добити. — Главно стовариште код: **Јосифа пл. Терека,** апотекара у **Будимпешти.** 1013 13—39

Richters Apotheke zum „Goldenen Löwen" in Prag

Elisabethstrasse № 5. neu.

Разашиље се дневно.

Grand Prix, светске изложбе у Паризу 1900 год

КВИЗДОВ РЕСТИТУЦИОНИ ФЛУИД

ц. и кр. повл. вода за прање коња

Цена једној флаши 2 К 80 пот.

Већ од 40 година у дворским коњушњацима и у већим шталама војништва и цивила у употреби за јачање и снажење коња после штрапаца, као угану ноге, код укочености жила и т. д. а оспособљава коња ванредно да се с успехом учествује **тркама.**

Прави само са овом заштитном марком поручује се у свима апотекама у дрогеријама Аust.-Угар. Илустр. ценовници бадава и франко.

Главно Стовариште: 180 15 25

Franz Joh. Kwizda, ц. и кр. аust.-угар., кр. румун. краљевине, бугарски двор. лиферант.

Kreis-Apotheker, **Korneuburg bei Wien.**

ИЗВРСТАН ГВОЖЂАНИ ПРЕПАРАТ

КРИГНЕРОВ

ТОКАЈСКО-КИНА ГВОЖЂАНО ВИНО

Овај мађарски гвожђани специјалит првога реда, због својих одличних особина, као и због тога, што се врло **брзо и лако прибавља отвара апетит, пријатног је укуса и садржи много гвожђа** (у 100 грама вина има 0·05 чистог гвожђа), одобрио је господин министар унутрашњих дела по препоруци земаљског здравственог савета. Ова моја израђевина на све стране ужива најбољи глас Успех неоспорно сигуран. Многи му подражавају; али ни једно подражавање није слично мојој израђевини, јер се разликује и у начину справљања, које сам само ја у стању да дам. **Мало стакло 3 кр. 20 п., а велико стакло 6 круна.** Може се добити у свима већим земаљским апотекама и у главном стовариштy.

Апотека код „мађарске круне" у Будимпешти, Калвинов трг 1041 3—12

СРПСКА НАРОДНА ШТЕДИОНИЦА

као задруга у Земуну

основана 1902.

отвара овим **упис** на **частице другог** кола

упис почиње 1 септембра т. г.
уплата 1. јануара 1905.
уписнина 1 круну по уделу
недељна уплата 50 потура.

Штатут задруге стоји на расположењу у задружним просторијама.

Рајачићева улица бр. 3 преко пута Богородичне цркве.

Из седнице управног одбора од 6. августа 1904. године.

Светозар Николић,
управитељ.

Др. Јован Радивојевић,
председник.

738 18—20

ОБУЋАРИ!!! 531 23—50

Американске шевро, бокс жуте, сиве коже и горњи делови ципела најјефтиније могу се поручити код

Gyöngy Sándor

стовариште кожа и фабрика за горње делове ципела. Будимпешта. III. Tavasy utcza 1. szám.

Ценовник са сликама бесплатно.

Објава.

Част ми је поштованом грађанству јавити да сам у Регењијевој кући у Змијској улици бр. 4. отпочео продавање мојих

Арад-Хеђаљанских вина

своје рођене производње.

ЦЕНЕ ВИНУ:

1 боца од литре новог столског вина — 40 н.
1 боца од литре старог столског вина 46 н.
1 боца од литре старог црног вина — 60 н.

Боце примам натраг по цену 6 н.

Молим потпору поштованог грађанства

с поштовањем

Виктор Ланг
производник вина.

1222 2—3

НА БУДИМПЕШТАНСКОЈ ИЗЛОЖБИ ВЕЛИКОМ МЕДАЉОМ ОДЛИКОВАНА

ТВОРНИЦА ТОРОЊСКИХ САТОВА И ЛИВНИЦА ЗВОНА

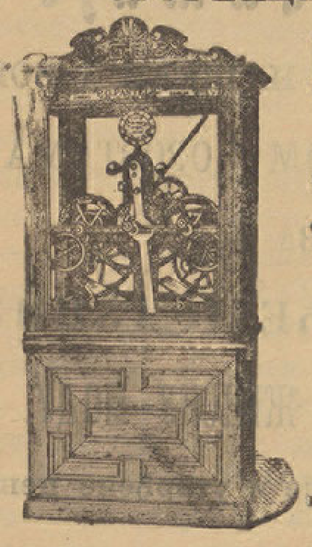

П. Ђ. ПАНТЕЛИЋА

У ЗЕМУНУ

израђује **нове торњске сатове** сопствене конструкције; лије и пр лива

НОВА ЗВОНА

по најновијој системи (хармонично удешена),

козе за звона

од кованог гвожђа.

Мањим општинама дајем уз отплату на више година. 177 33—

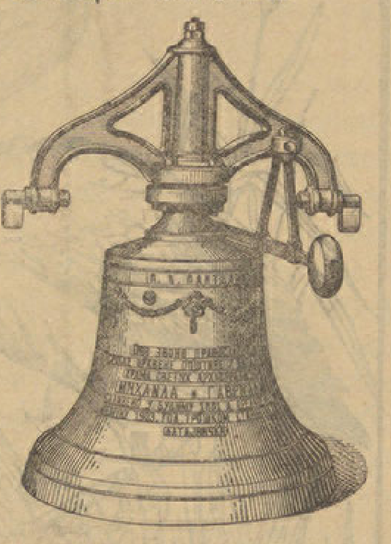

1854. снована 1854

СТЕЧАЈ.

Код Румске Штедионице има се попунити место

ПОСЛОВОЂЕ {КЊИГОВОЂЕ}

1. маја 1905. г. на које се овим стечај отвара. Молбенице узеће се у претрес само оних молитеља, који су више година самостално водили све послове у ком новчаном заводу и владају потпуно српским и немачким језиком у писму и говору.

Тражи се кауција у износу од К 2400. Плата је К 3600 годишње са правом на мировину. 1219 3—3

Рок пријаве 1. фебруара 1905. г. по рим.

РУМА, 21. децембра 1904.

Управа.

Желите ли поклоне!!!

лепе, добре и јефтине да купите!?! то купујте само код

Шаму Крауса

драгуљар и сајџија Нови Сад, Фрње Јосифа (главни) трг бр. 3. поред хотела Јелисавете.

Врло леп и јефтин избор у драгуљама, златној и сребрној роби, као златно прстење, минђуше, ланце, срца, амулета, игле за клаватне, дугмад, копче, крстића, медаљоне итд. итд.

Кутије за дуван и цигаре од сребра и тула, шпицлове за цигаре и цигаретле, лепе палице од сребра и тула. Даље златни, сребрни, од тула, од челика и од никла џепних сатова и ланаца.

Сатови са шеталицом и разних сатова за зид.

САД БАШ ПРИСПЕЛИ!!!

новитет вештачких предмета са вештачким израђеним сликама од сребра, кина сребра, стара сребра и платине

као сатова за салоне и писаће столове, слике, вазне за цвеће огледала за тоалету, жардинере, ауфсаца итд, итд. у дивној изради и необично јефтино.

Оптично сложиште робе као наочаре, цвикере, лорњете, догледа за позориште у злату, сребру, никлу и од корњаче итд. лепо и јефтино. 1144 5—

Све преоправке израђују се добро и јефтино.

Бечка филијала

Прима улоге на књижице $3^1/_2$%

Мењачница, примање берзанских налога, зајмови на вредносне папире, ескомтирање меница, Стављање у курс и ван курса — вредносне папире.

Осигурање противу губитка на курсу.

1088 9—

ЖИВНОСТЕНСКА БАНКА

Wien, I., Herrengasse Nr. 12.

Уплаћен акцијски капитал К 20.000.000

Резервни и осигуравајући фондови преко . . . К 9,000.000

ЦЕНТРАЛНИ ЗАВОД У ПРАГУ — Основан 1868. Г.

Филијале у Брну, Плзену, Будвајсу, Пардубици, Табору, Иглави и Морав Острву.

Бр. М. III. О. 109.
ex 1904.

Стечај.

Отвара се стечај за два учитеља и једну учитељицу у Старом Бечеју, и то на место преминулих Ђуре Врбашког и Јована Михајловића као и умировљеног учитеља Стевана Жекића.

Годишња плата је 800 круна, које ће из благајне политичне општине месечно у напред примати, и 200 круна које ће месечно у напред из благајне српске црквене општине примати. Даље добијаће из благајне политичне општине за свој и школски огрев 70 круна, за паушал 16 круна, за послугу школску 50 круна, у име станарине 240 круна.

Кад буде на њега ред дошао да држи пофторну школу примаће из благајне црквене општине 100 круна. Осим тога петогодишњим законом одређени квинквенал из благајне црквене општине.

Дужност је ових учитеља, да предају све законом и нашим школским уредбама прописане предмете, и то у оној школи и разредима које му месни школски одбор додели. Осим тога дужан је за певницом појати кад на њега ред дође, а по потреби и са децом складно у појању обучавати и у цркви са школском децом појати. Учитељица је дужна још и ручни рад женској деци предавати у оним разредима, које јој месни школски одбор одреди.

Рок стечају 20. јануар 190[illegible]. год. по старом календару.

Компетовати могу само они учитељи и учитељице, који су потпуно оспособљени на сомборској препарандији и још кад сведоџбом докажу, да су оспособљени за предавање из мађарског језика.

Молбу са сведоџбама ваља послати предништву месног школског одбора.

Изабрани учитељи и учитељица наступаће своје звање 1 септембра по новом 05. године.

Из седнице месног школског одбора српске православне црквене општине држане у Ст. Бечеју 7. (20.) дец. 1904. год.

Коста Дражић перовођа. **Стева Живковић** подпредседник.

1228 2—3

● Велики „Крах“! ●

ЊУЈОРК и ЛОНДОН не поштедише својим производима ни копнене државе Европе. Већ се наша фабрика сребра, која продаје читаву ову количину уз незнатну одштету своих радних сила, ја сам овлаштен извести овај налог, те достављам сваком следеће предмете уз незнатну своту од **само 6 фор. 60 н вч.** и то:

6 финих столних ножева са енгл. дршком,
6 америк. пат. сребрних виљушака у једном комаду,
6 америк. пат. еребрних кашика за супу,
12 америк. патент. сребрних кашика за кафу,
1 америк. патент. сребрну кашику за вађење супе,
1 америк. патент. сребрну кашику за вађење млека,
6 енгл. Викторија подложних чинијица,
2 красна свећњака,
1 цедник за чај,
1 фино сипало за шећер.

42 ком. укупно за 6 фор 60 новч.

Ова 42 предмета стајала су пре 40 ф., док сад стаје само ф. 6·60. Америк. патент. сребро је скроз и скроз бели метал, који 25 година држи лице правог сребра, за што се јамчи. Најбољи је доказ, да овај глас није **никаква обмана** [illegible] евујем се јавно сваком коме се не допада, без [illegible] даље [illegible] рке уплаћен износ повратити; с [illegible] нека нико[illegible] пропусти згоду, да не набави ов[illegible] асну гарни[illegible] која је особито

асни венчани и пригодни дар

те потребна у сваком добром кућарству.

Доби[illegible]е једино код

А. ХИРШБЕРГА

извозно складиште америк. патент. сребра

ВЕЧ, *Rembrandstrasse 19. XV.*

Разашиље се уз поузеће или претплату износа.

Прашак за чишћење 10 новч.

једино право са овим заштитним знаком

АМЕРИК. ПАТЕНТ.

ИЗВАДАК ИЗ ПРИЗНАНИЦА

Ексц. баронница Еделсхајм препоручила ми је најтоплије вашу гарнитуру бектека, те молим да ми 2 гарнитуре по 6 фор. 60 новч. пошљете

У Кочерду, 29 окообра 1904. г.

Илова Тиса рођ. барон. Дегенфелд.

Молим још једну патент. сребрну гарнитуру послати, поштом сам са првом потпуно задовољан.

Петеренец, п. Дрње, (Хрв.) Иван Хорватић, жупник.

Пошиљку примила, те сам веома задовољна; молим још једну такову гарнитуру за 6 ф. 60 н.

Колошвар. Бароница Банфи.

Пошиљку примио, те сам с истом веома задовољна: па Вас молим да ми још једну такову пошаљете.

Бозовић, (Угарска), Алекс. Керестес. вел. судац.

Примио сам у реду пошиљку и баш свих 42 ком., задовољан у свему, не може бити кориснije. Надам се, да ће и други следовати може примеру и баш ћу свакога обавестити.

У Столну, 9. листопада 1899

1210 3—5 Др. Антон Жујовић, жупник.

По високој др. земаљској влади проглашена лековитом водом рудницом

чиста алкаличко-муриатичка

Апатовачка киселица

није само најбоље и најздравије

столно пиће

него је и најкориснија и најгласовитија

лековита вода

која је од првих лијечничких ауторитета препоручена и дјелује ненадкриљиво код болести желудца, плућа, грклана, разних катара, астме, мјехура, каменца, хемероида (златне жиле), натеклих и зрнатих јетара, жгаравице и разних женских болести. 162 63—100

Одликована са 13 златних и сребрних колајна.

„Управитељство врела Апатовачке киселице“

Загреб, Илица број 17.

Добија се у свима лекарнама, трговинама миродија, рестаурацијама и госционама.

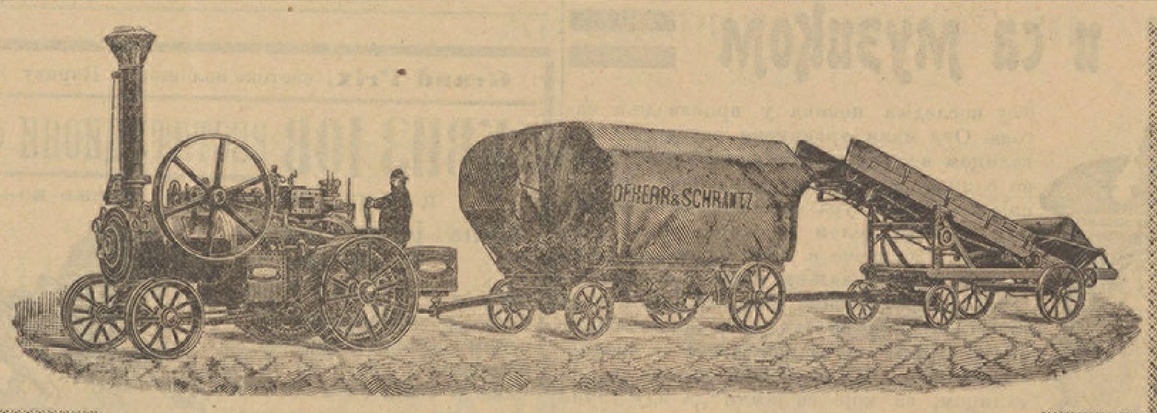

ЉУДЕВИТ ФАРКАШ,

● Нови Сад, ●

Темеринска улица бр. 8.

Главно заступство у стовариште ПОЉОПРИВРЕДНИХ МАШИНА фабрике

ХОФХЕР И ШРАНЦА

Будимпешта.

Стална изложба свих пољопривредних машина. — Велико стовариште најбољих децималвага, техничких артикала, џакова које вода не пробија, зејтин за цилиндере и машину итд. итд., као и све у ову струку припадајуће артикле, са најјефтинијом фабричном ценом. Ваља се чувати оних смутљиваца, који долазе у име горње фабрике, јер јој је Људ. Фаркаш у Н. Саду и околини **једини** заступник њен. 1232 2—3

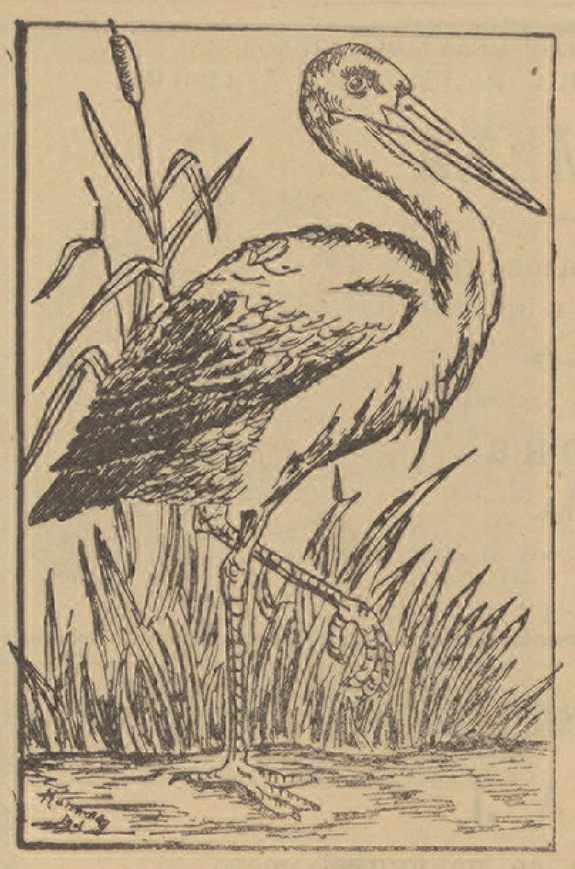

Најбогатије

● СТОВАРИШТЕ И НАЈВЕЋИ ИЗБОР ●

У СВАКОВРСНИМ НОВОСТИМА

→ ЗА ←

НАСТУПАЈУЋЕ ПРАЗНИКЕ,

● ЗА МУШКУ И ЖЕНСКУ МОДУ. ●

Поред најјефтиније и утврђене цене

233 1—2

Може се добити у главној трговини

С. КОВАЧА, „код Роде“.

Нови Сад, главна улица бр. 25.

ЧОКОЛАДЕ
КОЛАЧИ ЗА ТЕЈ
БОНБОНА
ДЕСЕРТА (мезетлука)
КАКАО
КАКЕСА
КАФЕНИ-
ДОДАТЦИ-(сурогати)

„CHOCOLAT LOBOSITZ“

969 8—17

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду